

माधवप्रिया
आयुर्वेदिक क्लिनिक व पंचकर्म केंद्र

माधवप्रिया

आयुर्वेदिक क्लिनिक व पंचकर्म केंद्र

डॉ. संतोष रावसाहेब देशमुख
एम. डी. आयुर्वेद, मुंबई

कावीळ पथ्य

चिकित्सा सूत्र : "कामली तु विरेचनैः ।" च. चि.

नाष्टा : (खालीलपैकी नाष्ट्याला एक पदार्थ खावा.)

- आल्याचा चहा अर्धा -अर्धा कप चालेल.
- फलाहार : डाळिंब, अंजीर, काळे मनुके.
- सूप/यूष : लोखंडाच्या कढईत भाजलेल्या मुगाचे कढण/ भाताची पेज.
- लघु आहार : रव्याचा उपमा / शिरा.

जेवण :

- फळभाज्या : सर्व चालतील (बटाटा, टोमॅटो, भरताचे वांगे, रताळी, तोंडली, गवार सोडून)
- पालेभाज्या - खाऊ नये.
- भात : जुन्या तांदळाचा भाजून केलेला भात/मुगाची खिचडी
- गव्हाचे फुलके. (ज्वारी, बाजरी, मका, वारी, साबुदाणा खाऊ नये.)
- कढण/ सूप : वर वर्णन केलेले घ्यावे.
- मांसाहार : करू नये. (बोकडीच्या पायांचे सूप.)
- संस्कारीत जल : उष्णोदक (सकाळी गरम केलेले पाणी) काळे मनुके/ धणे/ त्रिकटु जिरे/ सबजा/ हळद सिद्ध जल/साळीच्या लाह्यांचे पाणी.
- दुग्धवर्ग : गाईचे तूप. (म्हशीचे दूध, दही, ताक घेऊ नये.)
- कंदमूळ : आले, ओली हळद.

विहार :

- कानात कापूस घालावा.
- ब्रह्मचर्य पाळावे (शारीरिक संबंध ठेवू नये.)
- दिवसा झोपणे व रात्री जागरण टाळावे.

विशिष्ट पथ्य :

- थंड वाऱ्यात फिरू नये.
- व्यायाम/ योगासने वैद्यकीय सल्ल्याने करावे.
- टोमॅटो खाऊ नये, आंबट व बेकरी चे पदार्थ खाऊ नये. शिळे पदार्थ खाऊ नये.
- ऊसाचा रस वैद्यकीय सल्ल्यानेच घ्यावा.
- उलट्या होत असल्यास पित्त पडून गेल्यावर आवळा रस + साखर/ काळ्या मनुक्यांचे पाणी/ डाळिंबाचा रस प्यावा.
- तापातील पथ्य करावे,
- वर्षभर मांसाहार करू नये,

पंचकर्म : स्नेहन, विरेचन, धूमपान.

पंचकर्म वैद्यकीय सल्ला व निरीक्षणाखाली करावे,

अधिक माहिती करीता खाली दिलेल्या चिन्हांवर क्लिक करा

सर्व आजारांच्या पथ्य-अपथ्यांची अनुक्रमणिका → index

क्र.	माधवप्रिया शाखा	संपर्क	पत्ता
१	घाटकोपर - प्रमुख शाखा	7045607187	
२	कांदिवली	7304751357	
३	गिरगाव	022-22081081	
४	पुणे - तिसरा रविवार	8169507436	
५	कोल्हापूर - पहिला रविवार	7045607187	

